

VERSTORING VAN RITUELEN EN STEROTIEP GEDRAG

- Dingen die niet op orde zijn
- Gestoord worden in een ritueel (niet mogen beginnen, iets moeten beëindigen, niet genoeg tijd hebben/krijgen)
- Gestoord worden in een stereotiepe activiteit/interesse
- Niet mogen praten over favoriete onderwerp
- “ontdekt” worden → schaamte
- ...

(ON)PLEZIERIGE GEBEURTENISSEN

- Onplezierige:
 - Favoriete dingen of mensen verliezen
 - Favoriete dingen of mensen niet vinden
 - Pijn of ziekte
 - Straf, terechtwijzing of opmerking
 - Een onplezierige activiteit moeten doen
- Plezierige:
 - Verrassingen, cadeautjes
 - Het vooruitzicht van een favoriete of leuke activiteit, persoon of voorwerp
 - Complimentjes of beloningen...
 - ...

SENSORISCHE FACTOREN

- Licht
- Geluiden
- Geur
- Kledij
- Aangeraakt worden
- Stemmen
- Temperatuur
- ...

Communicatieve stressoren (receptief: begrijpen)

- Instructies die te vaag, te moeilijk of te veel ineens zijn
- Onbegrijpelijke lichaamstaal
- Een vraag krijgen
- Open vragen krijgen
- Gelaatsuitdrukkingen lezen
- Iemand die te snel praat
- ...

MISVERSTANDEN IN COMMUNICATIE

Communicatieve stressoren (expressief: zeggen)

- Het juiste moment niet vinden
- De juiste woorden niet vinden
- Niet begrepen worden
- Te plots moeten communiceren
- Moeten communiceren
- Koetjes-en-kalfjes-gesprekken
- Veranderen van gespreksonderwerp
- Hulp moeten/willen vragen
- ...

SOCIALE EISEN EN OMGEVINGSEISEN

- Fysieke nabijheid
- Andere mensen zien
- De wreedheid van sociale activiteiten
- Iets moeten of willen doen met iemand anders
- Bekende of onbekende mensen
- Het verwarrende gedrag van anderen
- De onbegrijpelijke en absurde sociale regels

STRESSOREN VOOR IEMAND MET ASS

VERANDERINGEN EN OVERGANGEN

- Veranderingen in een bekende routine
- Plotse of aangekondigde veranderingen
- Nieuwe activiteiten of mensen
- Overgang naar een andere plaats
- Overschakelen naar een andere activiteit (waarbij je moet stoppen met de ene activiteit en starten met de nieuwe activiteit)
- Overgangen binnen de activiteit
- Wachten
- ...

PROGRAMMA EN ACTIVITEITEN

- Te veel of te weinig variatie
- Te druk schema
- Te veel vrije tijd
- Te veel veranderingen in de activiteiten
- Te lange activiteiten
- Te moeilijke taken of te makkelijke taken
- Te hoge of te lage tijdsdruk
- Vage, onvoorspelbare activiteiten met open einde

EIGEN VERWACHTINGEN/IDEEËN EN ZELFBEELD

- Te hoge verwachtingen
- Faalervaringen/mislukkingen
- Besef van de eigen handicap
- Zichzelf niet begrijpen
- Gevoel van machteloosheid
- Laag zelfbeeld
- “autistische ideeën” → angsten